

รายงานผลการดำเนินงาน

ประจำปี ๒๕๖๒

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
(อพ.สธ.-อ.อ.ป.)

**โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
ประจำปี ๒๕๖๒**

ตุลาคม 2562

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดยพระราชนุญาต
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประกาศ ที่ อพ.สธ. ๑๐๘ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในพื้นที่ องค์การ
อุตสาหกรรมป่าไม้ ประสบความสำเร็จเป็นผลประโยชน์แท้ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการอนุรักษ์
พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	รองประธานกรรมการ
๓. รองผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	รองประธานกรรมการ
๔. รองผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	รองประธานกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	รองประธานกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายแผนและยุทธศาสตร์	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการสำนักสถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ฯ	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาการจัดการป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	กรรมการและเลขานุการ
๑๕. หัวหน้าฝ่ายบริหารจัดการสวนป่า สำนักวิจัยพัฒนาการจัดการ ป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงาน

- จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินงานที่มีหัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ เป็นประธาน อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ร่างและจัดทำแผนแม่บทของหน่วยงานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.
- ร่างและจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีให้สอดคล้องกับแผนแม่บทของ อพ.สธ.
- ดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.
- สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในพื้นที่โครงการฯ
- จัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานทุก ๆ ๖ เดือน และรายงานประจำปีงบประมาณ
- แต่งตั้งคณะทำงานหรืออนุกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ.

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา)

เลขาธิการพระราชวัง

ในฐานะผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

สำเนา

คำสั่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
ที่ ๒๙/๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. - อ.อ.ป.

เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. - อ.อ.ป. เป็นไปตามที่วางแผนไว้ ซึ่งจะทำให้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ประสบความสำเร็จ จึงให้แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. - อ.อ.ป. ประกอบด้วย

๑. รองผู้อำนวยการหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลางหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสำนักนโยบายแผนและยุทธศาสตร์หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบนหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่างหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลางหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสำนักองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักวิจัยพัฒนาการจัดการป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน	คณะกรรมการ/เลขานุการ
๑๑. หัวหน้าฝ่าย ฝ่ายบริหารจัดการสวนป่า ส.ว.ป.	คณะกรรมการ/ ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้มีหน้าที่ติดตาม การดำเนินงานตามแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการรายปีการขอรับงบประมาณสนับสนุน ประเมินผลการดำเนินงาน แล้วรายงานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ และให้ยกเลิกคำสั่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่ ๑๑๗/ ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ และใช้คำสั่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ฉบับนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สิงหนาม พรเทัญ วรวิลาวัณย์

(นางพรเทัญ วรวิลาวัณย์)

ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สารบัญ

- ประกาศ อพ.สธ. ที่ ๑๐๘/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ก
- คำสั่งองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่ ๒๙/ ๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ.-อ.อ.ป. ข
- โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อพ.สธ. – อ.อ.ป.) ๑
- ความเป็นมา ๑
- เป้าหมาย ๑
- วัตถุประสงค์ ๒
- กรอบการดำเนินงานและกิจกรรม อพ.สธ. ๒
- ผลการดำเนินงาน ๕
- ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน ๔๒
- ภาคผนวก

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สนองพระราชดำริโดย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ความเป็นมา

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๔๙๐ ปี ๒๕๑๑ เริ่มดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อเศรษฐกิจ เมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จนำพระราชอาคันตุกะชมการแสดงการทำไม้ด้วยช่างขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ณ บริเวณวนอุทยานน้ำตกแม่สา จังหวัดเชียงใหม่ ในปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ ได้มีพระราชดำรัสว่า “องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ในฐานะที่มีหน้าที่ทำไม้โดยตรง ควรจะได้ช่วยเหลือรัฐในการปลูกสร้างสวนป่าอีกแรงหนึ่ง”

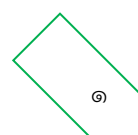
ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ได้ทรงมีกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว ทำให้องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ตระหนักถึงความสำคัญในการปลูกสร้างสวนป่า โดยได้ดำเนินการปลูกสร้างสวนป่าด้วยระบบหมู่บ้านป่าไม้ เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ชะลอการย้ายถิ่นฐาน ลดการบุกรุกทำลายป่า การทำไร่เลื่อนลอย เพื่ออนุรักษ์และรักษาสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น จนกลายเป็นทรัพย์สินสมบัติล้ำค่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ และยังเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญของประเทศในการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งดำเนินการในเขตป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกันได้ดำเนินการในเชิงอนุรักษ์ควบคู่กันไปด้วย ต่อมาในปี ๒๕๕๓ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ จึงได้ปรับบทบาทเน้นการอนุรักษ์มากขึ้นพร้อมกับการพัฒนาสังคมและดูแลสิ่งแวดล้อม

ปี ๒๕๕๕ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ได้รับพระราชทานพระราชนุญาตให้เข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเป็นหนึ่งในหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ กลุ่ม G๔- กลุ่มการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ภายใต้กรอบแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่ห้า (ตุลาคม ๒๕๕๔ – กันยายน ๒๕๕๙) โดยเริ่มจากโครงการรวมใจภักดี ปลูกมเหสักข์-สักสยามินทร์ (เปลี่ยนชื่อเป็น โครงการพฤษาอนุรักษ์ มเหสักข์ นวมินทรานุสร) โดยจัดกิจกรรมในพื้นที่สวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ที่กระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ

ปัจจุบัน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ ตามแผนระยะ ๕ ปีที่หก (ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๔) ทั้งหมด ๑๕ โครงการ

เป้าหมาย

เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากร รวมทั้งดูแลทรัพยากรช่างไทย

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๒. เพื่อเป็นการอนุรักษ์สายพันธุ์ต้นสักที่มีอายุยืนยาว และขนาดลำต้นใหญ่ที่สุดในโลก และต้นสักที่สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดฯ ให้ปลูกไว้ ให้คงอยู่สืบไป
๓. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์ไม้ดั้งเดิมที่หายาก
๔. เพื่อเป็นแหล่งในการวิจัย ศึกษาองค์ความรู้ต่างๆ
๕. เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพและข้อมูลด้านประชากรช้างเลี้ยงทั่วประเทศไทย
๖. เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของช้างไทยและทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน
๗. เพื่อเป็นแหล่งรวบรวม แหล่งเรียนรู้และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
๘. เพื่อเป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) สสนองพระราชดำริโดยองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.)

กรอบการดำเนินงาน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ได้ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทาง และมาตรการดำเนินงานที่กำหนดไว้ อพ.สธ. ได้กำหนดกรอบการดำเนินงานของ อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่หก (ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยที่มีการกำหนดกรอบการดำเนินงานให้กับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ ดังนี้

๑. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร

เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนาและด้านการบริหารจัดการ ด้านปกป้องพันธุกรรมพืช สสำรวจเก็บรวบรวมพันธุกรรมพืช และปลูกรักษาพันธุกรรมพืชโดยมีกิจกรรมที่สนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกป้องทรัพยากร กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมปกปักทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่มีแนวปฏิบัติให้มีพื้นที่ปกปักพื้นที่ป่าธรรมชาติดั้งเดิม ให้มีกระจายอยู่ทั่วประเทศ ในทุกเขตพรรณพฤกษชาติ ดำเนินงานนอกพื้นที่รับผิดชอบของกรมป่าไม้และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ยกเว้นกรมป่าไม้ นำพื้นที่มาสนองพระราชดำริในบางพื้นที่) ดำเนินการในพื้นที่ป่าธรรมชาติของส่วนราชการ ศูนย์วิจัย สถานีทดลอง สถาบันการศึกษา พื้นที่ที่ประชาชนร่วมกันรักษา จากนั้นมีการสำรวจขึ้นทะเบียนทำรหัสประจำต้นไม้ และทรัพยากรชีวภาพอื่นๆ เช่น สัตว์และจุลินทรีย์ รวมถึงทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา สนับสนุนให้มีอาสาสมัครระดับหมู่บ้าน ซึ่งหากรักษาป่าดั้งเดิมไว้ได้ และทราบว่ามีทรัพยากรอะไรบ้าง จะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการในพื้นที่คนละพื้นที่กับพื้นที่ปกปักพันธุ์กรรมพืช โดยเป็นการดำเนินการสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรวัฒนธรรมภูมิปัญญา และรวมถึงสำรวจเก็บข้อมูลในเรื่องทรัพยากรกายภาพ ในพื้นที่ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนา เช่น จากการทำอ่างเก็บน้ำ ทำถนน เปลี่ยนแปลงจากป่าธรรมชาติเป็นพื้นที่เกษตรกรรม หรือการทำโรงงานอุตสาหกรรม การจัดทำบ้านจัดสรร ฯลฯ ซึ่งพันธุ์กรรมในพื้นที่เหล่านั้นจะสูญไป โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่และอาสาสมัคร ออกสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์ไม้ที่กำลังจะสูญพันธุ์หรือพันธุ์กรรมทรัพยากรชีวภาพอื่นๆ ในรูปเมล็ด กิ่ง ต้น เป็นการดำเนินการนอกพื้นที่ในความรับผิดชอบของกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (ยกเว้นกรมป่าไม้ นำพื้นที่มาสนองพระราชดำริในบางพื้นที่) ในทั่วประเทศ

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมพันธุ์กรรมพืชหรือสิ่งมีชีวิตอื่นๆ เช่น สัตว์หรือจุลินทรีย์ โดยการนำพันธุ์กรรมไปเพาะและปลูกในพื้นที่ที่ปลอดภัย เช่น สวนพฤกษศาสตร์ แหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ห้องปฏิบัติการต่างๆ ซึ่งอยู่ในหน่วยงานต่างๆ เช่น ในศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ที่มีอยู่ ๖ ศูนย์ทั่วประเทศ ในพื้นที่ศูนย์วิจัยและสถานีทดลองของกรมวิชาการเกษตร พื้นที่ที่จังหวัดหรือสถาบันการศึกษา ที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ ตัวอย่างเช่น การเก็บรักษาในรูปเมล็ดและเนื้อเยื่อสารพันธุ์กรรม ในธนาคารพืชพรรณ อพ.สธ. สวนจิตรลดา

๒. กรอบการใช้ประโยชน์

เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานศึกษาวิจัยในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ทั้งในด้านการพัฒนาและการบริหารจัดการให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อกัน รวมทั้งพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ให้เป็นเอกภาพ สมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน และบรรลุจุดมุ่งหมายตามแนวพระราชดำริ โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานสนับสนุนได้แก่กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๔ กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการศึกษาประเมินพันธุกรรมพืช และทรัพยากรอื่นๆ ที่สำรวจเก็บรวบรวม และปลูกรักษาไว้ โดยมีการศึกษาประเมินในสภาพธรรมชาติ แปลงทดลอง ในด้านสัณฐานวิทยา ชีววิทยา สรีรวิทยา การปลูกเลี้ยง การขยายพันธุ์ การเขตกรรม สำหรับในห้องปฏิบัติการมีการศึกษาด้านโภชนาการ องค์ประกอบ รงควัตถุ กลิ่น การศึกษาขยายพันธุ์พืชโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชสำหรับพันธุ์พืชใหม่ๆ การศึกษาด้านชีวโมเลกุล การวิเคราะห์ลายพิมพ์ดีเอ็นเอ และการใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ เพื่อศึกษาคุณสมบัติ คุณภาพ ในทรัพยากรต่างๆ โดยนักวิจัย อพ.สธ. และความร่วมมือจากคณาจารย์นักวิจัย ของมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัยศูนย์วิจัยและสถานีทดลองต่างๆ ชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ที่ร่วมสนองพระราชดำริ

กิจกรรมที่ ๕ กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่ดำเนินงานโดยศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช อพ.สธ. สอนจิตจรดา ร่วมกับหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ บันทึกข้อมูลของการสำรวจเก็บรวบรวม การศึกษาประเมิน การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ รวมทั้งงานจัดทำฐานข้อมูลพรรณไม้แห้ง นอกจากนั้นยังรวมถึงฐานข้อมูลทรัพยากรอื่นๆ นอกเหนือจากพันธุกรรมพืช เช่น ฐานข้อมูลของสัตว์ และจุลินทรีย์ การจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ข้อมูลต่างๆ จากการทำงานในกิจกรรมที่ ๑-๔ โดยทำการบันทึกลงในระบบฐานข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลและมีระบบที่เชื่อมต่อถึงกันได้ทั่วประเทศ โดยเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่างๆ โดยที่ อพ.สธ. เป็นที่ปรึกษาประสานงาน ร่วมมือ พัฒนาการทำศูนย์ข้อมูลฯ กำหนดรูปแบบในการทำฐานข้อมูล

กิจกรรมที่ ๖ กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่นำข้อมูลจากฐานข้อมูลในกิจกรรมที่ ๕ ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาประเมิน การสำรวจเก็บรวบรวม การปลูกรักษาพันธุ์กรรมพืชที่มีนำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาและวางแผนพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อให้มีพันธุ์ตามความต้องการในอนาคต โดยเป็นการวางแผนระยะยาว ๓๐ - ๕๐ ปี สำหรับพันธุ์พืชลักษณะต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการของช่วงเวลานั้นๆ เป็นการพัฒนาโดยมีแผนล่วงหน้า เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิได้แผนพัฒนาพันธุ์พืชเป้าหมายแล้ว จึงนำทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อทรงมีพระราชวินิจฉัยและพระราชทานให้กับหน่วยงานที่มีศักยภาพในการพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ต่อไป

๓. กรอบการสร้างจิตสำนึก

เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นิสิตนักศึกษาและบุคคลทั่วไป ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพืชพรรณไม้ และการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชของประเทศ จนตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมหาชนชาวไทย โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินงานสนับสนุนได้แก่ กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ ๗ กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่จะสร้างจิตสำนึกให้เยาวชน บุคคลทั่วไปให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของพันธุ์กรรมพืช ให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศ ซึ่งพระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการกับเยาวชน โดยการฝึกอบรมให้เห็นประโยชน์ความงดงาม เกิดความปิติที่จะทำการอนุรักษ์แทนที่จะสอนให้อนุรักษ์แล้วเกิดความเครียด ในกิจกรรมนี้มี “งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” เป็นสื่อการเรียนรู้งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ที่มีชีวิต มีที่เก็บพรรณไม้แห้งพรรณไม้ดอง มีห้องสมุดสำหรับค้นคว้า มีการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งให้โรงเรียนเป็นที่รวบรวมพรรณไม้ท้องถิ่นที่หายากใกล้สูญพันธุ์และเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังมีงานพิพิธภัณฑ์ต่างๆ เช่นพิพิธภัณฑ์พืชงานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยา งานพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติวิทยาเกาะและทะเลไทย พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อเป็นสื่อในการสร้างจิตสำนึกด้านอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช โดยให้เยาวชนนั้นได้ใกล้ชิดกับพืชพรรณไม้เห็นคุณค่าประโยชน์ความสวยงาม อันจะก่อให้เกิดสำนึกในการอนุรักษ์พรรณพืช ต่อไป

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าร่วมสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของทุนสนับสนุน หรือดำเนินงานที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของ อพ.สธ. (กิจกรรมที่ ๑-๗) โดยอยู่ในกรอบของแผนแม่บท อพ.สธ. นอกจากนั้นยังเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้สมัครเข้ามาศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติในสาขาต่าง ๆ ตามความถนัดและสนใจ อพ.สธ. ดำเนินการประสานงานโดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาให้คำแนะนำ และให้แนวทางการศึกษา จัดตั้งเป็นชมรม ได้แก่ ชมรมนักชีววิทยา อพ.สธ. และชมรมคณะปฏิบัติงานวิทยาการ อพ.สธ. ซึ่งจะเป็นผู้นำในการถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรของประเทศให้แก่เยาวชนและประชาชนชาวไทยต่อไป

ผลการดำเนินงาน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่หก (ตุลาคม ๒๕๕๙ – กันยายน ๒๕๖๔) ตามแผนปฏิบัติการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๕ โครงการ ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ ปกป้องทรัพยากร จำนวน ๑ โครงการ

๑. โครงการอนุรักษ์ไม้ป่าเพื่อเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ ในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร จำนวน ๗ โครงการ

๒. โครงการอนุรักษ์ไม้ยางนา เพื่อเรียนรู้ศึกษาศึกษาธรรมชาติ สวนป่ากาญจนดิษฐ์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

๓. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิม (ยางนา) และไม้หายาก (พะยุง) สวนป่าวังวิเศษ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

๔. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมที่หายากในสวนป่าแม่สุก องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน

๕. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง

๖. โครงการพฤษาอนุรักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร

๗. โครงการปลูกพันธุ์ไม้ดอกสีม่วง เฉลิมพระเกียรติฯ

๘. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กิจกรรมที่ ๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร จำนวน ๑ โครงการ

๙. โครงการการจัดการพันธุ์กรรมไม้สักสวนป่าเพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ ๕ ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร จำนวน ๓ โครงการ

๑๐. จัดทำฐานข้อมูลช้างไทย

๑๑. ฐานข้อมูลต้นมเหสักข์-สักสยามินทร์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

๑๒. ฐานข้อมูลไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร จำนวน ๓ โครงการ

๑๓. งานประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ.

๑๔. จัดทำเว็บไซต์ อพ.สธ.-อ.อ.ป.

๑๕. การเผยแพร่โดยสื่อต่างๆ

และเริ่มดำเนินโครงการ จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับช้าง โดยสถาบันคชบาลแห่งชาติ
ในพระอุปถัมภ์ฯ ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี ๒๕๖๒ และนำเข้าไปในแผนแม่บทระยะ ๕ ปีที่หก (ตุลาคม ๒๕๕๙ -
กันยายน ๒๕๖๔) ในแผนปฏิบัติการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๓

กิจกรรมที่ ๑ ปกป้องทรัพยากร

๑. โครงการอนุรักษ์ไม้ป่าเพื่อเรียนรู้ศึกษาธรรมชาติ ในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ภาคะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการดำเนินงาน

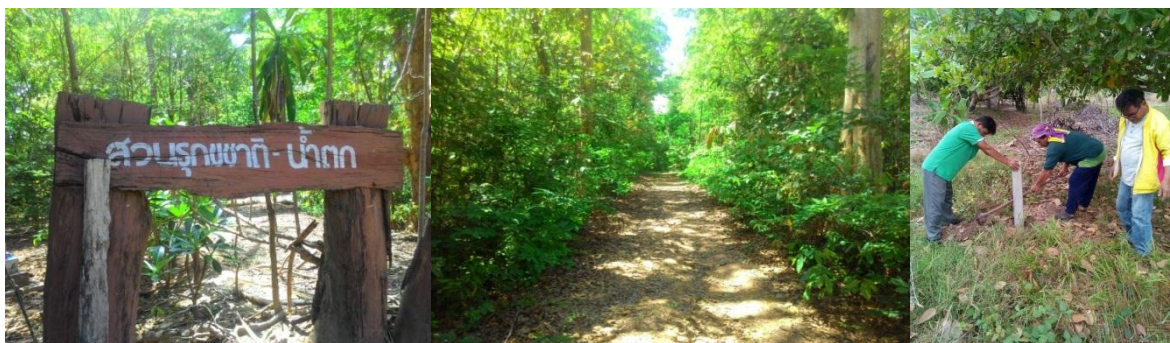
ดำเนินงานในพื้นที่สวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒๒ สวนป่า พื้นที่ ๒๒,๔๘๔.๑๘ ไร่ ดังนี้

๑. สวนป่ามัญจาคีรี	จังหวัดขอนแก่น	พื้นที่ ๓๖.๙๐ ไร่
๒. สวนป่าหนองเม็ก-ลุมพุก	จังหวัดขอนแก่น	พื้นที่ ๑๙๙.๐๘ ไร่
๓. สวนป่าเขาสวนกวาง	จังหวัดขอนแก่น	พื้นที่ ๘๐.๐๐ ไร่
๔. สวนป่าน้ำสวยห้วยปลาตุ๊ก	จังหวัดเลย	พื้นที่ ๙๐.๐๐ ไร่
๕. สวนป่าน้ำโสม	จังหวัดอุดรธานี	พื้นที่ ๘๐.๐๐ ไร่
๖. สวนป่าเมืองทอง	จังหวัดอุดรธานี	พื้นที่ ๘๐.๐๐ ไร่
๗. สวนป่าบึงกาฬ	จังหวัดบึงกาฬ	พื้นที่ ๑,๓๖๙.๒๐ ไร่
๘. สวนป่าภูนกแขว	จังหวัดชัยภูมิ	พื้นที่ ๓,๕๐๐.๐๐ ไร่
๙. สวนป่าแสงพัน	จังหวัดบุรีรัมย์	พื้นที่ ๑,๓๕๐.๐๐ ไร่
๑๐. สวนป่าพนมดิน	จังหวัดสุรินทร์	พื้นที่ ๕๒๐.๐๐ ไร่
๑๑. สวนป่าด่านขุนทด	จังหวัดนครราชสีมา	พื้นที่ ๒,๐๐๐.๐๐ ไร่
๑๒. สวนป่าดงพลอง	จังหวัดบุรีรัมย์	พื้นที่ ๔,๐๐๐.๐๐ ไร่
๑๓. สวนป่าสูงเนิน	จังหวัดนครราชสีมา	พื้นที่ ๓๕๐.๐๐ ไร่
๑๔. สวนป่าช่องเม็ก (คก.๕)	จังหวัดอุบลราชธานี	พื้นที่ ๑๐๘.๐๐ ไร่
๑๕. สวนป่าพลาญข่อย	จังหวัดอุบลราชธานี	พื้นที่ ๓๐๐.๐๐ ไร่
๑๖. สวนป่าโสกชั้น	จังหวัดอุบลราชธานี	พื้นที่ ๗๐๐.๐๐ ไร่
๑๗. สวนป่าละเอาะ	จังหวัดศรีสะเกษ	พื้นที่ ๑๕๐.๐๐ ไร่
๑๘. สวนป่าขุนหาญ	จังหวัดศรีสะเกษ	พื้นที่ ๔๔๐.๐๐ ไร่
๑๙. สวนป่านากอก	จังหวัดมุกดาหาร	พื้นที่ ๕๔๘.๐๐ ไร่
๒๐. สวนป่าดงขี้เหล็ก	จังหวัดร้อยเอ็ด	พื้นที่ ๒,๕๖๓.๐๐ ไร่
๒๑. สวนป่าดงเค็ง	จังหวัดบุรีรัมย์	พื้นที่ ๒,๐๔๐.๐๐ ไร่
๒๒. สวนป่าดงซี	จังหวัดอุบลราชธานี	พื้นที่ ๑,๙๘๐.๐๐ ไร่

ซึ่งเป็นการดำเนินการในพื้นที่แปลงปลูกเก่า (พื้นที่อนุรักษ์) ที่ต้นไม้ที่ปลูกมีเปอร์เซ็นต์รอดตายต่ำ และเป็นพื้นที่ที่ยังคงสภาพกึ่งไม้ป่าธรรมชาติ โดยได้ดำเนินการปรับภูมิทัศน์ ลานจอดรถ ป้ายโครงการฯ ป้ายสื่อความหมาย เส้นทางศึกษาธรรมชาติ และได้จัดชุดลาดตระเวนเฝ้าระวังผู้บุกรุกทำลายป่า และภัยธรรมชาติ รวมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการให้กับชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งมีชุมชนและประชาชนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาธรรมชาติ และมีจิตสำนึกรักป่าและช่วยอนุรักษ์พื้นที่ป่าในท้องถิ่นอาศัยของตน

ภาพที่ ๑ กิจกรรมภายในสวนป่าหนองเม็ก จังหวัดขอนแก่น

ภาพที่ ๒ กิจกรรมภายในสวนป่าขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ ๓ จัดทำแนวเขตสวนป่าเขาสวนทวาร จังหวัดขอนแก่น

ภาพที่ ๔ กิจกรรมภายในสวนป่าเมืองทอง จังหวัดอุดรธานี

กิจกรรมที่ ๓ ปลูกรักษาทรัพยากร

๑. โครงการอนุรักษ์ไม้ยางนาเพื่อศึกษาธรรมชาติสวนป่ากาญจนดิษฐ์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

ผลการดำเนินงาน

สวนป่ากาญจนดิษฐ์ดูแลรักษาพื้นที่พร้อมปรับปรุงป้ายสื่อความหมายภายในพื้นที่และเปิดให้ผู้ที่สนใจเข้าร่วมศึกษาธรรมชาติ

ภาพที่ ๕ สวนป่ากาญจนดิษฐ์ เปิดให้ผู้สนใจเข้าร่วมศึกษาธรรมชาติ ในพื้นที่โครงการฯ

๒. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิม (ยางนา) และไม้หายาก (พะยุง) สวนป่าวังวิเศษ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้

ผลการดำเนินงาน

สวนป่าวังวิเศษ ดำเนินการจัดทำซ่อมแซมแนวเขต และลาดตระเวนดูแลพื้นที่ในโครงการฯ

ภาพที่ ๖ สวนป่าวังวิเศษ ลาดตระเวนดูแลพื้นที่ในโครงการฯ

๓. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าแม่สุก

ผลการดำเนินงาน

ได้ดำเนินงานปลูกกล้าไม้ในพื้นที่สวนป่าฯ ขนาด ๔x๔ เมตร จำนวน ๕๕ ไร่ (ไร่ละ ๑๐๐ ต้น) โดยได้ปลูกไปจำนวนกล้าไม้ทั้งสิ้น ๕๐ ชนิด ตามตารางรายชื่อพันธุ์ไม้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมที่หายากในสวนป่าแม่สุก

ตารางที่ ๑ รายชื่อพันธุ์ไม้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมที่หายากในสวนป่าแม่สุก

ลำดับที่	ชนิดพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	จำนวนต้น
๑	กฤษณา	Aquilaria crassna Pierre ex Lecomte	THYMELAEACEAE	๗
๒	กระบก	Irvingia malayana	IRVINGIACEAE	๑๗
๓	ก่อ	Castanopsis spp.	FAGACEAE	๒๒
๔	กัลปพฤกษ์	Cassia bakeriana	FABACEAE	๙๘
๕	ชะจาว	Holoptelea integrifolia (ROXB.) Planch.	ULMACEAE	๑๐๓
๖	ขี้เหล็กบ้าน	Senna siamea (Lam.) Irwin & Bameby	FABACEAE	๒๙๐
๗	คอแลน	Nephelium hypoleucum	SAPINDACEAE	๑๒
๘	คูน	Cassia fistula	FABACEAE	๑๓๒
๙	จิวป่า	Bombax anceps Pierre.	MALVACEAE	๓
๑๐	จามจุรี	Samanea saman (Jacq.) Merr.	MIMOSOIDEAE	๔๖
๑๑	ดอกแค	Sesbania grandiflora (L.) Pers.	FABACEAE	๑๒
๑๒	แดง	Xylia xylocarpa	FABACEAE	๔๐๒
๑๓	ตะคร้อ	Schleichera oleosa (Lour.) Merr.	SAPINDACEAE	๑๐
๑๔	ตะคร้ำ	Garuga pinnata Roxb.	BURSERACEAE	๑๐
๑๕	ตี้ว	Gratoxylum formosum(Jack) Dyer ssp. pruniflorum(Kurz.) Gogelin	GUTTIFERAE	๑๐
๑๖	ตีนนก	<i>Vitex pinnata</i>	LAMIACEAE	๑๐
๑๗	เต็ง	Horea obtusa Wall. ex Blume	DIPTEROCARPACEAE	๑๓
๑๘	ทองอุไร	Tecoma stans (L.) Kunth	BIGNONIACEAE	๖๙
๑๙	นนทรี	Peltophorum pterocarpum	FABACEAE	๒๐
๒๐	นางพญาเสือโคร่ง	Cerasus cerasoides (Buch.-Ham. ex D. Don) S.Y. Sokolov	ROSACEAE	๒๐
๒๑	ประดู่ป่า	Pterocarpus macrocarpus	FABACEAE	๓๐๖
๒๒	ไผ่ชางนวล	Dendrocalamus strictus	POACEAE	๑๐
๒๓	ไผ่รวก	Thyrsostachys siamensis	POACEAE	๗๗
๒๔	พฤษภ	Albizia lebbeck (L.) Benth	MIMOSOIDEAE	๙
๒๕	พะยุง	Dalbergia cochinchinensis	FABACEAE	๔๓๑

ตารางที่ ๑ รายชื่อพันธุ์ไม้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมที่หายากในสวนป่าแม่สุก (ต่อ)

ลำดับที่	ชนิดพันธุ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์	จำนวนต้น
๒๖	พิกุล	Mimusops elengi	SAPOTACEAE	๑๑
๒๗	เพกา	Oroxylum indicum (L.) Kuez	BIGNONIACEAE	๒๕
๒๘	มะกั้ว	Canarium subulatum Guill.	BURSERACEAE	๑๐
๒๙	มะขาม	Tamarindus indica L.	CAESALPINIOIDEAE	๘๙
๓๐	มะขามเทศ	Pithecellobium dulce	MIMOSACEAE	๑๑
๓๑	มะขามป้อม	Phyllanthus emblica	PHYLLANTHACEAE	๑๐๓
๓๒	มะค่าโมง	Azelia xylocarpa (Kurz) Craib. T	FABACEAE	๑,๕๙๔
๓๓	มะพลับป่า	Diospyros malabarica (Desr.) Kostel	EBENACEAE	๒๔๖
๓๔	มะไฟป่า	Baccaurea ramiflora Lour.	EUPHORBIACEAE	๓๒๗
๓๕	มะรุม	Moringa oleifera Lam.	MORINGACEAE	๕๘
๓๖	มะลิ้าน	Dillenia ovata Wall. ex Hook. f.& Thomson	DILLENACEAE	๑๐
๓๗	มะหาด	Artocarpus lacucha Buch.-Ham.	MORACEAE	๑๐
๓๘	มะฮอกกานี	Swietenia macrophylla King	MELIACEAE	๑๓๙
๓๙	ยมหอม	Toona ciliata M. Roem.	MELIACEAE	๒๐
๔๐	ยมหิน	Chukrasia velutina	MELIACEAE	๑๐
๔๑	ยางนา	Dipterocarpus alatus Roxb. ex G.Don	DIPTEROCARPACEAE	๒๗
๔๒	รัง	Shorea siamensis Miq.	DIPTEROCARPACEAE	๑๐
๔๓	สมอพิเภก	Terminalia bellirica	COMBRETACEAE	๒๐๗
๔๔	สัก	Tectona grandis L.f.	LAMIACEAE	๑๕๘
๔๕	เสี้ยวป่า	Bauhinia saccocalyx Pierre	FABACEAE	๓๙
๔๖	หว้าขี้แพะ	Syzygium cumini (L.) Skeels	MYRTACEAE	๑๖๒
๔๗	หวาย	Calamus caesius Blume	PALMACEAE	๑๘
๔๘	เหียง	Dipterocarpus obtusifolius Teijsm. ex Miq.	DIPTEROCARPACEAE	๑๐
๔๙	อินทนิล	Lagerstroemia speciosa	LYTHRACEAE	๕๗
๕๐	แอปเปิ้ลป่า	Chrysophyllum cainito L.	SAPOTACEAE	๑๐
			รวมทั้งหมด	๕,๕๐๐

ภาพที่ ๗ การจัดเตรียมกล้าไม้ และการปลูกล้าไม้ในแปลงปลูก ของสวนป่าแม่สุก จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๘ การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย พรวนดิน ในพื้นที่แปลงปลูกสวนป่าแม่สุก จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๙ ป้ายชื่อโครงการและป้ายชื่อพันธุ์ไม้ในแปลงปลูก ของสวนป่าแม่สุก จังหวัดลำปาง

๔. โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง

ผลการดำเนินงาน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง ดำเนินการจัดทำโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าคลองตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่ ๖๒ ไร่ และสวนป่าท่ากุ่ม โนโบรุ อุเมตะ จังหวัดตราด พื้นที่ ๗๐๐ ไร่ โดยดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางตรวจการในแปลง จัดเวรยามลาดตระเวนในพื้นที่ เพื่อป้องกันการบุกรุกลักลอบ และป้องกันไฟ (กำจัดวัชพืช) ในแปลงปลูก

สวนป่าคลองตะเกรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ ๑๑ ปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางตรวจการ และขอบเขตแปลงโครงการฯ ของสวนป่าคลองตะเกรา

ภาพที่ ๑๑ จัดเวรยามลาดตระเวน ดูแลแปลงปลูก เพื่อป้องกันการบุกรุกลักลอบ ของสวนป่าคลองตะเกรา

ภาพที่ ๑๒ ป้องกันไฟ (กำจัดวัชพืช) ในแปลงปลูก ของสวนป่าคลองตะเกรา

สวนป่าท่ากุ่ม โนโบรุ อุเมตะ จังหวัดตราด

ภาพที่ ๑๓ ปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางตรวจการ และขอบเขตแปลงโครงการฯ ของสวนป่าท่ากุ่ม โนโบรุ อุเมตะ

ภาพที่ ๑๔ สวนป่าท่ากุ่ม โนโบรุ อุเมตะ ร่วมกับทหารในพื้นที่ จัดเวรยามลาดตระเวน ดูแลแปลงปลูก เพื่อป้องกันการบุกรุกลักลอบ

๕. โครงการ พฤษกษานุรักษ์ มหะสักข์ นวมินทรานุสร

ผลการดำเนินงาน

ดูแลรักษาต้นมหะสักข์ – สักสยามินทร์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕ มาจนถึงปัจจุบัน ในพื้นที่สวนป่าของ
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ดังตาราง

ตารางที่ ๒ อัตราการเจริญเติบโตมเหสักซ์-สักสยามินทร์

สถานที่/ ปลูกเมื่อ	ความโต (cm)	ความสูง (m)	อัตราการรอดตาย (%)	หมายเหตุ
๑. สวนป่าพพระ จังหวัดตาก ปลูกเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕	๔๑.๓๒	๙.๑๕	๑๐๐	- มีดินเดิมตาย ยอดและแตกหน่อ ใหม่บางต้น
๒. สวนป่าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง ปลูกเมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๕	๒๗.๙๔	๖.๖๓	๙๘.๑๘	
๓. สวนป่าห้วยน้ำขาว จังหวัดกระบี่ ปลูกเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๕	๒๒.๒๓	๗.๖๖	๘๗.๐๙	
๔. สวนป่ากาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปลูกเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖	๔๖.๒๐	๑๖.๔๒	๗๕	
๕. สวนป่าลาดกระทิง จังหวัดฉะเชิงเทรา ปลูกเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖	๔๔.๐๑	๑๒.๕๐	๘๙	
๖. สวนป่าช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี ปลูกเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๖	๑๖.๑๕	๑.๗๘	๖๗.๐๙	
๗. สวนป่าห้วยระบำ จังหวัดอุทัยธานี ปลูกเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๖	๒๐.๗๕	๕.๖๐	๙๘	- มีดินเดิมตาย ยอดและแตกหน่อ ใหม่บางต้น
๘. สวนป่าภูสวรรค์ จังหวัดเลย ปลูกเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖	๒๖.๕๓	๒.๗๐	๘๔.๖๔	
๙. สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ จังหวัดลำปาง ปลูกเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๖	๒๐.๐๕	๖.๖๘	๙๘.๕๙	- มีหนอน และ แมลงกัดกินและ เจาะทำลายลำต้น
๑๐. สวนป่านาพญา จังหวัดชุมพร ปลูกเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑	๘.๓๔	๑.๐๙	๘๐	
๑๑. สวนป่ากะเปอร์ จังหวัดระนอง ปลูกเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑	๖.๐๐	๐.๘๖	๗๓	
๑๒. สวนป่าสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปลูกเมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒	-	-	-	
๑๓. สวนป่าตงภูพาน จังหวัดมุกดาหาร ปลูกเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๒	-	-	-	
๑๔. สำนักงานสวนป่าทั่วประเทศ สวนป่าละ ๙ ต้น ปลูกเมื่อปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖	๒๙.๗๔	๗.๕๐	๙๗.๔๕	

ภาพที่ ๑๕ แปลงปลูกโครงการพฤษานุกรักษ์ มหะสักข์ นวมินทรานุสร สวนป่ากาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑๖ แปลงปลูกโครงการพฤษานุกรักษ์ มหะสักข์ นวมินทรานุสร สวนป่าห้วยน้ำขาว จังหวัดกระบี่

ภาพที่ ๑๗ แปลงปลูกโครงการพฤษานารักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร สวนป่าลาดกระหิง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ภาพที่ ๑๘ แปลงปลูกโครงการพฤษานารักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร สวนป่าช่องเม็ก จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๑๙ แปลงปลูกโครงการพฤษานารักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร สวนป่าภูสวรรค์ จังหวัดเลย

ภาพที่ ๒๐ แปลงปลูกโครงการพฤษานารักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

ภาพที่ ๒๑ แปลงปลูกโครงการพฤษานาบุรีรักษ์ มहेสั๊กซ์ นวมินทรานุสร สวนป่านาพญา จังหวัดชุมพร

ภาพที่ ๒๒ แปลงปลูกโครงการพฤษานาบุรีรักษ์ มहेสั๊กซ์ นวมินทรานุสร สวนป่ากะเปอร์ จังหวัดระนอง

ภาพที่ ๒๓ แปลงปลูกโครงการพฤษภาานุรักษ์ มหะสักข์ นวมินทรานุสร สวนป่าสมเด็จ ๑ จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๒๔ แปลงปลูกโครงการพฤษานารักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร สวนป่าดงภูพาน จังหวัดมุกดาหาร

๖. โครงการปลูกพันธุ์ไม้ ดอกสีม่วง เฉลิมพระเกียรติฯ

ผลการดำเนินงาน

สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ดำเนินการปลูกพันธุ์ไม้ดอกสีม่วง บริเวณทุ่งดอกบัวตอง ในพื้นที่สวนป่าทุ่งเกวียน จังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นป่าเสื่อมโทรม จำนวน ๓๖๐ ต้น และพื้นที่สถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ฯ จำนวน ๒๔๐ ต้น รวมทั้งสิ้น ๖๐๐ ต้น พื้นที่ทั้งหมด ๑๐ ไร่ อยู่ในความดูแลของสถาบันคชบาลแห่งชาติฯ ในพระอุปถัมภ์ฯ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ โดยพันธุ์ไม้ดอกสีม่วงที่ปลูก คือ ต้นเสลา ชื่อวิทยาศาสตร์: *Lagerstroemia loudoni* Teijsm. & Binn. สำนวนจัตราการเจริญเติบโตได้ ดังนี้

- ต้นไม้ดอกสีม่วงรอดตาย	๕๙๓	ต้น
- เปอร์เซ็นต์รอดตาย	๙๘.๘๓	%
- ความโตเฉลี่ย	๒๒.๘๒	เซนติเมตร
- ความสูงเฉลี่ย	๔.๒๙	เมตร

สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ ดำเนินงานตัดหญ้า ตัดแต่งกิ่ง บำรุงรักษาโดยการ ดायวงกลมรอบโคนต้น และพรวนดินรอบต้นเสลา (ไม้ดอกสีม่วง) โดยพบว่า ปลวกกัดกินบริเวณโคนลำต้น และได้ดำเนินการฉีดพ่นยากำจัดปลวกบริเวณโคนและลำต้น และอยู่ในระหว่างดำเนินการจัดหาต้นไม้ออกสีม่วงมาปลูกทดแทนต้นเดิมที่ตาย

ภาพที่ ๒๕ การดูแลรักษาพันธุ์ไม้ดอกสีม่วงในแปลงปลูกพันธุ์ไม้ดอกสีม่วงเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ ๒๖ สำรวจอัตราการเจริญเติบโตพันธุ์ไม้ดอกสีม่วง

ภาพที่ ๒๗ พันธุ์ไม้ดอกสีม่วงออกดอกและติดผล

๗. โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมที่หายากในสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานในพื้นที่สวนป่าขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ๒๐๐ ไร่ จำนวน ๕ สวนป่าๆ ละ ๔๐ ไร่ โดยใช้งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล แบ่งการดำเนินการตามสำนักภาค ดังนี้

- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือบน ดำเนินการในพื้นที่สวนป่าวังชัน จังหวัดแพร่
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง ดำเนินการในพื้นที่สวนป่าปากปาด จังหวัดอุตรดิตถ์
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการในพื้นที่สวนป่าภูสวรรค์ จังหวัดเลย
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง ดำเนินการในพื้นที่สวนป่าห้วยแร้ง จังหวัดตราด
- องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคใต้ ดำเนินการในพื้นที่สวนป่าท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ดำเนินการจัดเตรียมกล้าไม้ชนิดต่างๆ เพิ่มเติม พร้อมทั้งปลูกซ่อมและปลูกเพิ่มเติมในพื้นที่แปลงปลูกเดิม (แปลงปี ๒๕๖๐) ได้ดำเนินการเข้าถางกำจัดวัชพืชจำนวน ๒ ครั้ง และใส่ปุ๋ยอินทรีย์จำนวน ๑ ครั้ง

ภาพที่ ๒๘

การดำเนินงานปลูกซ่อม และบำรุงพันธุ์ไม้ ในพื้นที่สวนป่าวังชัน จังหวัดแพร่

ภาพที่ ๒๙ การดำเนินงานปลูกซ่อม และบำรุงพันธุ์ไม้ ในพื้นที่สวนป่าปากปาด จังหวัดอุดรธานี

ภาพที่ ๓๐ การดำเนินงานปลูกซ่อม และบำรุงพันธุ์ไม้ ในพื้นที่สวนป่าภูสวรรค์ จังหวัดเลย

ภาพที่ ๓๑ การดำเนินงานปลูกซ่อม และบำรุงพันธุ์ไม้ ในพื้นที่สวนป่าห้วยแร้ง จังหวัดตราด

กิจกรรมที่ ๔ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

๑. การจัดการพันธุกรรมไม้สักสวนป่าเพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

ผลการดำเนินงาน

สำนักวิจัยพัฒนาการจัดการป่าไม้เศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ร่วมกับ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ ภาคเหนือบน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคเหนือล่าง และองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาคกลาง ดำเนินการ เก็บตาไม้สักและยอดไม้สัก ที่ได้สำรวจและคัดเลือกแม่ไม้ทั้งหมด ๓๓ สวนป่า จำนวนแม่ไม้สัก ๑๐๐ แม่ไม้ ที่ได้มีการคัดเลือกไว้เบื้องต้น เพื่อนำไปเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ

เนื่องจากห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อที่สวนป่าแม่เกาะ จังหวัดลำปาง ชำรุดเสียหาย อยู่ระหว่างดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้อีกครั้ง ทำให้การดำเนินงานหยุดชั่วคราว

ภาพที่ ๓๒ การดำเนินงานโครงการพันธุกรรมไม้สักสวนป่าเพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ ๕ ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

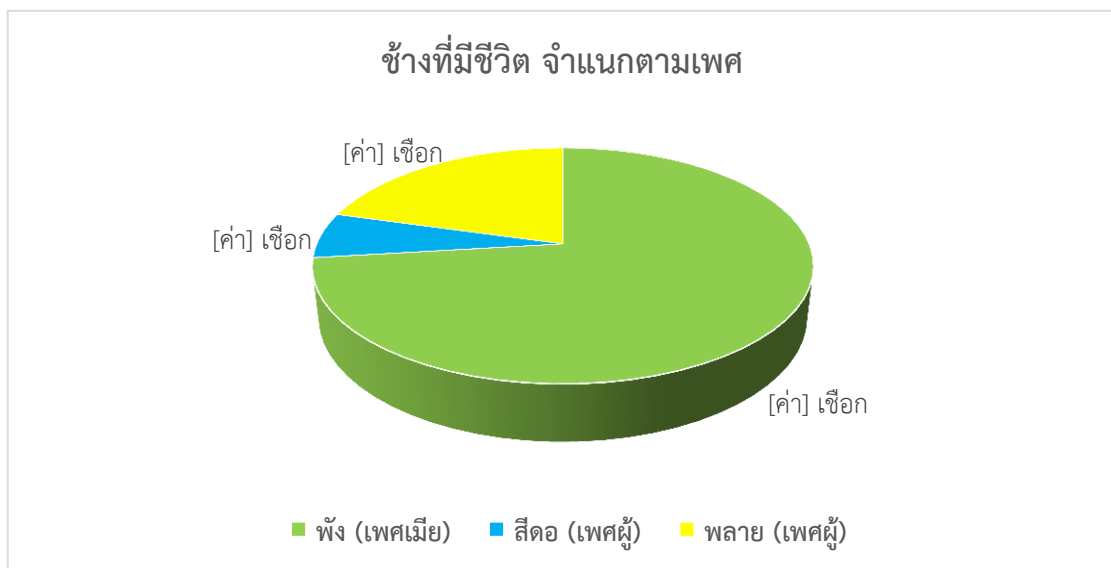
๑. การจัดทำข้อมูลช้างไทย

ผลการดำเนินงาน

สำรวจประชากรช้างของปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) มีการเก็บข้อมูลช้างจำนวน ๒,๘๑๕ เชือก (ไม่นับช้างซ้ำ) สรุปได้ดังนี้

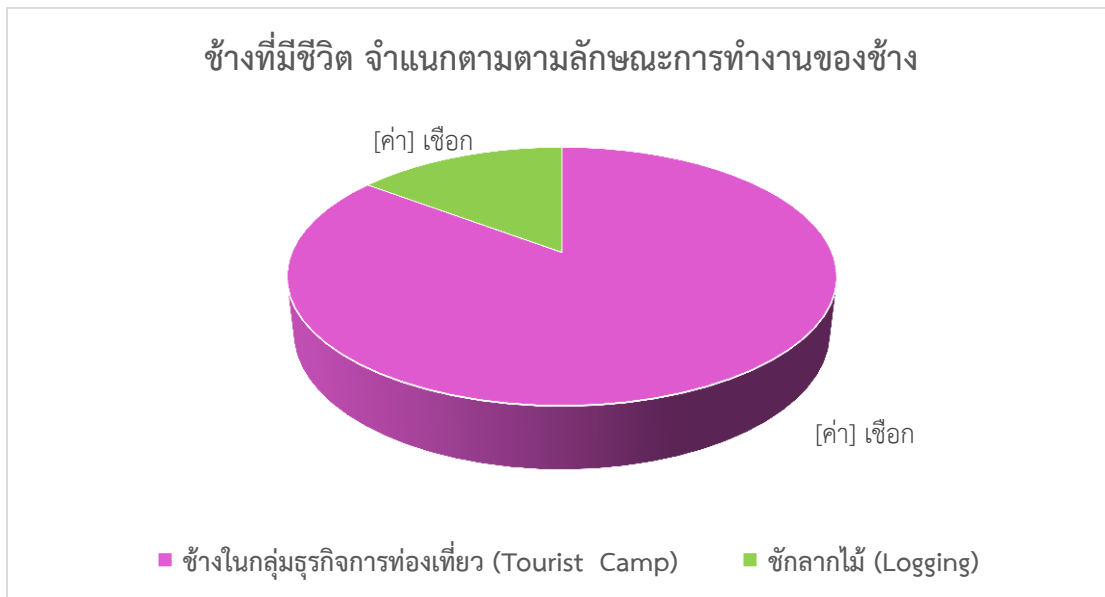
- ช้างเพศเมีย (พัง) จำนวน ๒,๐๕๘ เชือก
- ช้างเพศผู้ (พลาย) จำนวน ๕๘๑ เชือก
- ช้างเพศผู้ (สืดอ) จำนวน ๑๗๖ เชือก

ตามลำดับ จำแนกตามเพศ ดังภาพที่ ๓๓

ภาพที่ ๓๓ แสดงช้างที่มีชีวิต จำแนกตามเพศ (ไม่นับช้างซ้ำ)

ข้อมูลประชากรช้างจากการสำรวจในเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒ เมื่อนำมาจำแนกตามลักษณะการทำงานพบว่าลักษณะการทำงานของช้างที่พบมากที่สุด คือ ช้างในกลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (Tourist Camp) จำนวน ๒,๔๐๐ เชือก และ ช้างซักลากไม้ (Logging) จำนวน ๔๑๕ เชือก ดังภาพที่ ๓๔

ภาพที่ ๓๔ แสดงช่างที่มีชีวิต จำแนกตามลักษณะการทำงานของช่าง (ไม่นับช่างซ้ำ)

ข้อมูลประชากรช่างจากการสำรวจตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒ เมื่อนำมาจำแนกตามช่วงอายุช่างพบว่า มีจำนวนช่างมากที่สุดในหมวดช่วงอายุ ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๕๓๑ เชือก รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุ ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๕๑๐ เชือก และมีจำนวนช่างน้อยที่สุดในช่วงอายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๑๒๔ เชือก ดังภาพที่ ๓๕

ภาพที่ ๓๕ แสดงช่างที่มีชีวิต จำแนกตามช่วงอายุช่าง (ไม่นับช่างซ้ำ)

สรุปผลการสำรวจข้อมูลประชากรช้างในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) ดังตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ แสดงจำนวนประชากรช้างแบ่งเป็นรายเดือน โดยจำแนกจำนวนประชากรช้าง

เดือน/ปี	จำนวนช้าง (เชือก)
ตุลาคม ๒๕๖๑	๒๖๓
พฤศจิกายน ๒๕๖๑	๔๙๒
ธันวาคม ๒๕๖๑	๓๗๐
มกราคม ๒๕๖๒	๑๗
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	๕๑๗
มีนาคม ๒๕๖๒	๕๒๑
เมษายน ๒๕๖๒	๒๔๕
พฤษภาคม ๒๕๖๒	๔๕๕
มิถุนายน ๒๕๖๒	๓๑
กรกฎาคม ๒๕๖๒	๑๖๗
สิงหาคม ๒๕๖๒	๗๗๙
กันยายน ๒๕๖๒	๑

สรุปผลการสำรวจข้อมูลประชากรช้างในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) จำแนกตามเพศในแต่ละเดือน ดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ แสดงจำนวนประชากรช้างแบ่งเป็นรายเดือนโดยจำแนกตามเพศ

เดือน/ปี	เพศ	จำนวนช้าง (เชือก)
ตุลาคม ๒๕๖๑	- พัง(เพศเมีย)	๒๐๙
	- พลาย(เพศผู้)	๔๓
	- สีดอ(เพศผู้)	๑๑
พฤศจิกายน ๒๕๖๑	- พัง(เพศเมีย)	๓๖๖
	- พลาย(เพศผู้)	๑๐๑
	- สีดอ(เพศผู้)	๒๕
ธันวาคม ๒๕๖๑	- พัง(เพศเมีย)	๒๗๖
	- พลาย(เพศผู้)	๗๗
	- สีดอ(เพศผู้)	๑๗
มกราคม ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๙
	- พลาย(เพศผู้)	๕
	- สีดอ(เพศผู้)	๓
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๓๙๕
	- พลาย(เพศผู้)	๘๖
	- สีดอ(เพศผู้)	๓๖

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรข้างแบ่งเป็นรายเดือนโดยจำแนกตามเพศ (ต่อ)

เดือน/ปี	เพศ	จำนวนข้าง (เชือก)
มีนาคม ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๓๗๖
	- พลาย(เพศผู้)	๑๑๓
	- สีดอ(เพศผู้)	๓๒
เมษายน ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๑๙๒
	- พลาย(เพศผู้)	๔๔
	- สีดอ(เพศผู้)	๙
พฤษภาคม ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๓๖๒
	- พลาย(เพศผู้)	๗๖
	- สีดอ(เพศผู้)	๑๗
มิถุนายน ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๒๔
	- พลาย(เพศผู้)	๖
	- สีดอ(เพศผู้)	๑
กรกฎาคม ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๑๐๓
	- พลาย(เพศผู้)	๕๒
	- สีดอ(เพศผู้)	๑๒
สิงหาคม ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๕๔๐
	- พลาย(เพศผู้)	๑๗๐
	- สีดอ(เพศผู้)	๖๙
กันยายน ๒๕๖๒	- พัง(เพศเมีย)	๑
	- พลาย(เพศผู้)	๐
	- สีดอ(เพศผู้)	๐

ผลการสำรวจข้อมูลประชากรข้างในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) จำแนกรายจังหวัด ดังตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนประชากรข้างแบ่งเป็นรายจังหวัด (ไม่นับช้างซ้ำ)

จังหวัด	จำนวน (เชือก)
จ.เชียงใหม่	๘๐๖
จ.ชลบุรี	๔๓๙
จ.ภูเก็ต	๓๑๓
จ.พังงา	๒๑๙
จ.สุราษฎร์ธานี	๑๒๖
จ.ตาก	๑๒๐
กาญจนบุรี	๑๑๕
จ.กระบี่	๘๔
จ.พระนครศรีอยุธยา	๗๙
จ.เชียงราย	๗๒
จ.สุรินทร์	๖๑
จ.นครศรีธรรมราช	๕๕
จ.ราชบุรี	๔๑
จ.แม่ฮ่องสอน	๔๐
จ.ตรัง	๓๙
จ.ประจวบคีรีขันธ์	๓๕
จ.สตูล	๒๔
จ.สงขลา	๒๔
จ.ระนอง	๒๓
จ.สุโขทัย	๒๑
จ.พิษณุโลก	๑๘
จ.กรุงเทพมหานคร	๑๔
จ.ลำปาง	๑๑
จ.แพร่	๑๐
จ.พัทลุง	๘
จ.สมุทรปราการ	๖
จ.สกลนคร	๔
จ.อุดรดิตถ์	๔
จ.อุทัยธานี	๓
จ.ชุมพร	๑

ช่างเลี้ยงในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นช่างเทศเมียบและทำงานในกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งกิจกรรมของช่างในการท่องเที่ยวบางครั้งอาจไม่เอื้อต่อช่างเทศผู้ เพราะช่างเทศผู้มักมีความดุร้ายมากกว่า ช่างเทศเมียบทำให้โอกาสในการทำความรู้จักคุ้นเคยน้อยลง การสืบพันธุ์เพื่อแพร่ขยายพันธุ์จึงลดลง อีกทั้งในบางพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการดำรงชีพของช่างมากนัก และจากการเก็บข้อมูลประวัติช่างในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒) พบว่า เก็บข้อมูลประวัติช่างได้ ๒,๘๑๕ เชือก (ไม่นับช่างซ้ำ) แบ่งออกเป็นช่างเทศเมียบ (พัง) จำนวน ๒,๐๕๘ เชือก ช่างเทศผู้ (พลาย) จำนวน ๕๘๑ เชือก ช่างเทศผู้ (สีตอ) จำนวน ๑๗๖ เชือก ซึ่งพบช่างในกลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว (Tourist Camp) จำนวน ๒,๔๐๐ เชือก และช่างซักลากไม้ (Logging) จำนวน ๔๑๕ เชือก และในแต่ละเดือนมีการพบจำนวนประชากรช่าง ได้แก่ เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๒๖๓ เชือก เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๑ จำนวน ๔๙๒ เชือก เดือนธันวาคม ๒๕๖๑ จำนวน ๓๗๐ เชือก เดือนมกราคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๗ เชือก เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ จำนวน ๕๑๗ เชือก เดือนมีนาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๕๒๑ เชือก เดือนเมษายน ๒๕๖๒ จำนวน ๒๔๕ เชือก เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๔๕๕ เชือก เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ จำนวน ๓๑ เชือก เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๑๖๗ เชือก เดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๗๗๙ เชือก และเดือนกันยายน ๒๕๖๒ จำนวน ๑ เชือก

จากการจัดระเบียบข้อมูลประชากรช่างไทยให้เป็นปัจจุบันสม่ำเสมอ ทำให้เกิดประโยชน์ในแง่ของสัตวแพทย์ สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนประวัติช่าง การเคลื่อนย้ายช่างไปในสถานที่ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น ทำให้มาวางแผนด้านการรักษาและการเฝ้าติดตามระวังโรคช่าง เนื่องจากปัจจุบันโรคของช่างบางโรคยังคงไม่มีการรักษาให้หายขาดได้หรือไม่มีวัคซีนป้องกันได้ จึงจำเป็นต้องคอยติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ประชากรช่างไทย ทั้งนี้ฐานข้อมูลที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังคงอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนา อีกทั้งยังมีช่างที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลบางส่วนได้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องดำเนินการติดตามเก็บข้อมูลและแก้ไขเพื่อให้มีความถูกต้องต่อไป

ภาพที่ ๓๖ แสดงการออกพื้นที่สำรวจข้อมูลช่าง การจัดทำทะเบียนประวัติและการตรวจรักษาช่าง

ภาพที่ ๓๗ แสดงการออกพื้นที่สำรวจข้อมูลข้าง การจัดทำทะเบียนประวัติและการตรวจรักษาช้าง

๒. ฐานข้อมูลต้นมเหสักข์-สักสยามินทร์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดส่งพนักงานเข้ารับการอบรมการจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์ไม้กับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาจัดทำฐานข้อมูลต้นมเหสักข์-สักสยามินทร์ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

๓. ฐานข้อมูลไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ผลการดำเนินงาน

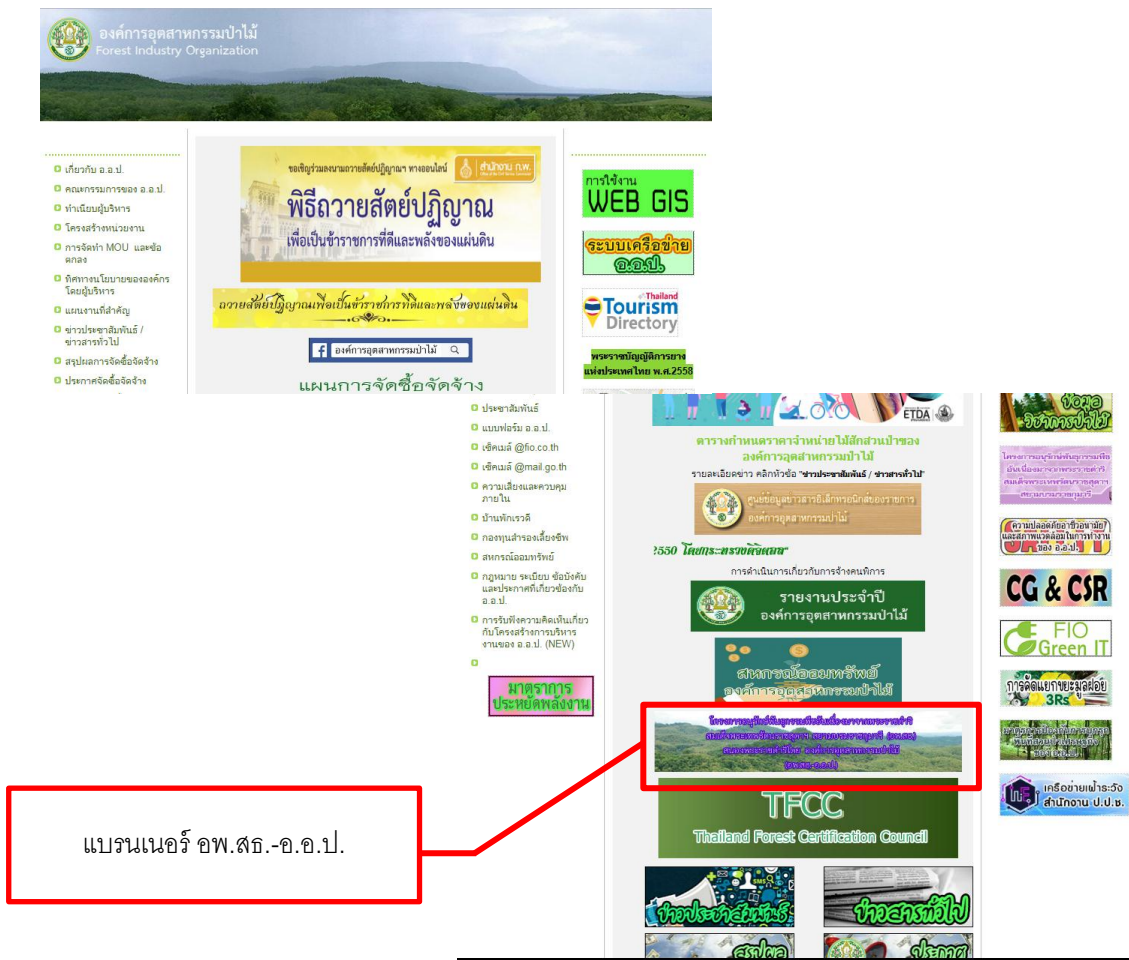
องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้จัดส่งพนักงานเข้ารับการอบรมการจัดทำฐานข้อมูลพันธุ์ไม้กับโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาจัดทำฐานข้อมูลไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กิจกรรมที่ ๘ กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

๑. จัดทำเว็บไซต์ อพ.สธ.-อ.อ.ป.

ผลการดำเนินงาน

เผยแพร่ผลการดำเนินโครงการ อพ.สธ.-อ.อ.ป. ผ่านทางเว็บไซต์ โดยมีแบนเนอร์อยู่ที่หน้าเว็บไซต์องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (www.fio.co.th)

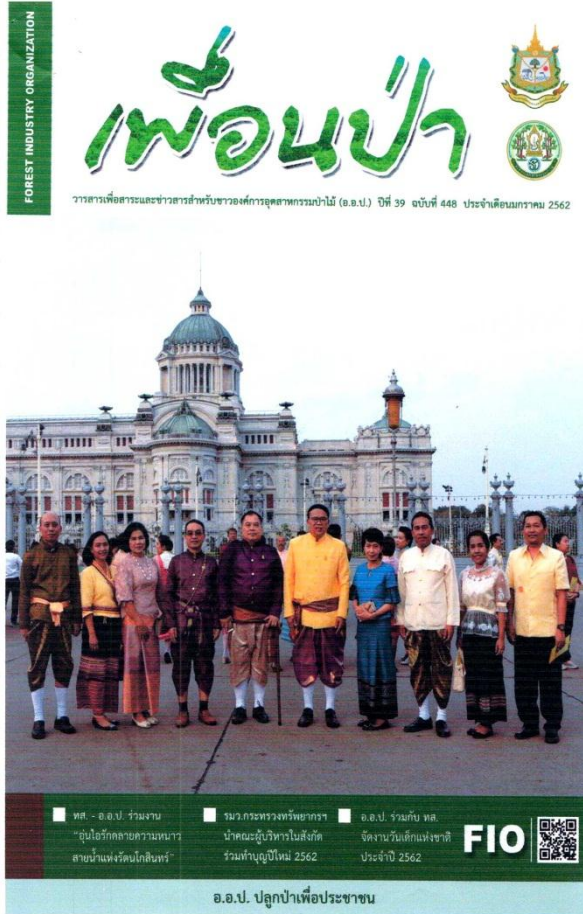

ภาพที่ ๓๘ แบนเนอร์ อพ.สธ.-อ.อ.ป. บนเว็บไซต์ อ.อ.ป. (www.fio.co.th)

๒. การเผยแพร่โดยสื่อต่างๆ เช่น จัดพิมพ์หนังสือ ทำวีดีทัศน์ เอกสารเผยแพร่

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการเผยแพร่ลงวารสารเพื่อนป่า จำนวน ๓ ฉบับ คือ ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๖๒ ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๖๒ และฉบับเดือนกันยายน ๒๕๖๒ รวมทั้งเผยแพร่ในรูปแบบ One Page จำนวน ๑ ครั้ง ผ่านช่องทางเฟสบุ๊คแฟนเพจองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ภาพที่ ๓๙ เผยแพร่ลงวารสารเพื่อนป่า ฉบับเดือนมกราคม ๒๕๖๒

FOREST INDUSTRY ORGANIZATION

เพื่อนป่า
เฉลิมพระชนมพรรษา 64 พรรษา 2 เมษายน 2562

งานฉายแสงและจัดอาหารค่ำเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันสถาปนากรมป่าไม้ (๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๑) วันที่ ๒5 มกราคม ๒๕๖๒

■ อ.อ.ป. ร่วมถวายพระพร
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
ทรงเจริญพระชนมายุ 64 พรรษา
 ■ อ.อ.ป. ร่วมเป็นจิตอาสา
"เราก้าวร่วมที่ช่วยหัวใจ"
โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
 ■ อ.อ.ป. ร่วมสำรวจรัง
ไฟป่าในพื้นที่ภาคเหนือ
เพื่อลดปัญหาหมอกพิษ

FIO

อ.อ.ป. ปกูป่าเพื่อประชาชน

"โครงการ อพ.สธ."

ระหว่างวันที่ 26-28 มีนาคม 2562 สำนักวิจัยพัฒนาการ
จัดการป่าไม้เศรษฐกิจของอาเซียน ร่วมกับ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
ภาคใต้ เข้ารับซื้อผลงาบริเวณไร่โตเร็ว พร้อมให้คำแนะนำในการปลูก
ดูแลรักษาข่ากล่าไม้ของไม้โตเร็ว Acacia spp. และแปลงไม้สัก
คณะเจ้าหน้าที่ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
"โครงการ อพ.สธ." ณ พื้นที่สวนป่าภูจุณเด็ญ ตำบลปากแพรก ญาเสหัดดี สาธารณสุขอำเภอท่าชะงิด สถานีตำรวจภูธรท่าชะงิด และ
อำเภอคลองสีก จังหวัดสุราษฎร์ธานี , สวนป่าห้วยน้ำขาว ตำบลห้วย
แม่เหล็กพรหมที่ 32 เพื่อร่วมดำเนินการตรวจสุขภาพสวนป่าใน
น้ำขาว , สวนป่าคลองพ้อม ตำบลเพลา อำเภอคลองพ้อม จังหวัด
ระนอง , สวนป่าวีรดิษฐ์ ตำบลศรีและปรางเหนือ และสวนป่าอ่าวกรัง
สีขาว "ปลอดภัยเพื่อชีวิต" ซึ่งผลตรวจพบว่าไม่มีผู้เกี่ยวข้องใช้สารเคมี
แต่อย่างใด ณ สวนป่าทุ่งเกวียน อำเภอทุ่งเกวียน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ.อ.ป. ตรวจสอบสวนป่า

เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2562 องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ภาค
ใต้ โดย งานสวนป่าทุ่งเกวียน องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขต
ภาคใต้ เข้ารับซื้อผลงาบริเวณไร่โตเร็ว พร้อมให้คำแนะนำในการปลูก
ดูแลรักษาข่ากล่าไม้ของไม้โตเร็ว Acacia spp. และแปลงไม้สัก
คณะเจ้าหน้าที่ จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
"โครงการ อพ.สธ." ณ พื้นที่สวนป่าภูจุณเด็ญ ตำบลปากแพรก ญาเสหัดดี สาธารณสุขอำเภอท่าชะงิด สถานีตำรวจภูธรท่าชะงิด และ
อำเภอคลองสีก จังหวัดสุราษฎร์ธานี , สวนป่าห้วยน้ำขาว ตำบลห้วย
แม่เหล็กพรหมที่ 32 เพื่อร่วมดำเนินการตรวจสุขภาพสวนป่าใน
น้ำขาว , สวนป่าคลองพ้อม ตำบลเพลา อำเภอคลองพ้อม จังหวัด
ระนอง , สวนป่าวีรดิษฐ์ ตำบลศรีและปรางเหนือ และสวนป่าอ่าวกรัง
สีขาว "ปลอดภัยเพื่อชีวิต" ซึ่งผลตรวจพบว่าไม่มีผู้เกี่ยวข้องใช้สารเคมี
แต่อย่างใด ณ สวนป่าทุ่งเกวียน อำเภอทุ่งเกวียน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ.อ.ป. จัดส่งทีมบรรเทาภัยแล้ง

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2562 องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
ภาคใต้ โดย งานสวนป่าท่าชนะ องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขต
สุราษฎร์ธานี เข้าช่วยเหลือชาวบ้านผู้ประสบภัยแล้ง จำนวน 10 ครัว
เรือน โดยได้นำรถบรรทุกน้ำแจกจ่ายให้ประชาชนที่ได้รับความเดือด
ร้อนจากการไม่มีอุปโภค ณ บริเวณพื้นที่ หมู่ 18 ตำบลประสะ
อำเภотаชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

อ.อ.ป. มอบเงินช่วยเหลือ

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2562 สถาบันชุมชนแห่งชาติ ในพระ
ราชูปถัมภ์ โดย เจ้าพระยาเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต
ราชบุรุษที่ประทับปางงตะ อำเภอกรัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการจัด
สรรหาเงินช่วยเหลือการแจกจ่ายในเขตพื้นที่ดังกล่าว สำหรับใช้อุปโภคและ
บริโภคในครัวเรือนเนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้งอย่างหนัก

หน้า 10 | ที่สงขลา | ฉบับประจำเดือนเมษายน 2562 | อ.อ.ป. ปกูป่าเพื่อประชาชน | FOREST INDUSTRY ORGANIZATION

ภาพที่ ๔๐ เผยแพร่ผลงานวารสารเพื่อนป่า ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๖๒

FOREST INDUSTRY ORGANIZATION

เพื่อนป่า

วารสารเพื่อสาระและข่าวสารสำหรับชาวองค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ (อ.อ.ป.) ปีที่ 39 ฉบับที่ 456 ประจำเดือนกันยายน 2562

ร.น.ท. พร้อมด้วยหน่วยงานในสังกัด ร่วมช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย จ.อุบลราชธานี

อ.อ.ป.จัดเวทีเสวนา "ป่าไม้ยั่งยืน"
 เพื่มนำตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน และระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้าไม้

- อ.อ.ป.ร่วมกิจกรรม "ป่าไม้เมือง สอนป่าประชารัฐ"
- อ.อ.ป.เสด็จเยือนป่าไม้
- รู้จักกับสวนป่า อ.อ.ป. (สวนป่าคอนสาร)
- รับมอบรางวัลจากใจก่า

FIO

อ.อ.ป. ปุ่มป่าเพื่อประชาชน

อ.อ.ป. สนองพระราชดำริฯ จัดโครงการ "พฤกษานุรักษ์ มหัศจรรย์ นวมินทร์ราษฏร" เพื่อรักษาไว้ซึ่งสายพันธุ์ของพืชที่มีคุณค่าของปริมณฑล

บทบรรณาธิการ

สวัสดีครับ ... ท่านผู้อ่านวารสาร "เพื่อนป่า" ทุกท่าน สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีครับ กับโครงการเสวนาและเผยแพร่การจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนฯ ซึ่ง อ.อ.ป. จัดเวทีนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ จากผู้ประกอบการที่ผ่านการบริหารมาครบวงจรแล้วสู่สาธารณชน พร้อมทั้งมีการมอบใบรับรองมาตรฐานการจัดการสวนป่าอย่างยั่งยืน และระบบควบคุมการเคลื่อนย้ายของสินค้าไม้ หรือ CoC ให้กับผู้ประกอบการรายใหม่ผ่านการรับรองฯ ภายใต้การกำกับดูแลของ อ.อ.ป. ในครั้งนี้อีกด้วย และจากเหตุการณ์อุทกภัยที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่ จ.อุบลราชธานี ได้สร้างความเสียหายในพื้นที่เป็นจำนวนมาก รว.ท.ส. และ อ.อ.ป. พร้อมด้วยหน่วยงานต่างๆ จึงได้ประสานความร่วมมือในการลงพื้นที่ช่วยเหลือเป็นการด่วน โดยในส่วนของ อ.อ.ป. นั้น ได้นอบหมายให้ อ.อบเชตบุตรราชธานี เป็นวิทยากรหลักในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนเป็นการเร่งด่วน พล.ท.ร.ช.ว. อ.อ.ป. ขอเป็นกำลังใจให้พี่ๆ อ.อ.ป.เชตบุตรราชธานี กับภารกิจช่วยเหลือพี่น้องชาวอุบลราชธานีในครั้งนี้อย่างดีครับ

สุดท้ายนี้ ท่านผู้อ่านสามารถติดตามข่าวสารการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ของ อ.อ.ป. เพิ่มเติมที่ : www.facebook.com/องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ นะครับ ... สวัสดี

องค์ความรู้ KM Knowledge Management

ระหว่างวันที่ 10 - 11 กันยายน 2562 องค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ โดย นายชอุ่มรงค์ อินทพันธ์์ ของผู้อำนวยการองค์กรอุตสาหกรรมป่าไม้ พร้อมด้วยพนักงานในสังกัด ในการร่วมเสวนาของพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในการรักษาไว้ซึ่งสายพันธุ์พืชที่มีคุณค่าของประเทศไทย โดยร่วมกับหน่วยงานราชการ เอกชน สถานศึกษา รวมถึงประชาชน จ.กาฬสินธุ์ และ จ.มุกดาหาร เพื่อดำเนินกิจกรรมการปลูกกล้าไม้สักพระราชทานสายพันธุ์เมล็ดพืช และสนับสนุน ภายใต้โครงการ "พฤกษานุรักษ์ มหัศจรรย์ นวมินทร์ราษฏร" จำนวน 2,200 ต้น พื้นที่ 22 ไร่ ณ สวนป่าสงัด 1 อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์ และสวนป่าดงภูพาน อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร

หน้า 2 "เพื่อนป่า" ฉบับประจำเดือนกันยายน 2562 อ.อ.ป. ปุ่มป่าเพื่อประชาชน FOREST INDUSTRY ORGANIZATION

ภาพที่ ๔๑ เผยแพร่ลงวารสารเพื่อนป่า ฉบับเดือนกันยายน ๒๕๖๒

ข่าวประชาสัมพันธ์

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ.อ.ป. สนองพระราชดำริฯ จัดโครงการ “พุกกษานุรักษ์ มหเสกษย์ นวมินทรานุสร” จ.กาฬสินธุ์

วันที่ 10 กันยายน 2562 อ.อ.ป. โดย นายชาญณรงค์ อินทนนท์ รองผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ พร้อมด้วยพนักงานในสังกัด ร่วมสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ในการรักษาไว้ซึ่งสายพันธุ์ของพืชที่มีคุณค่าของประเทศไทย โดยร่วมกับหน่วยงานราชการ สถานศึกษา ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ ต.นาจารย์ จ.กาฬสินธุ์ ดำเนินกิจกรรมปลูกกล้าไม้สักพระราชทานสายพันธุ์มหเสกษย์ และสยามินทร์ ในโครงการ “พุกกษานุรักษ์ มหเสกษย์ นวมินทรานุสร” โดยได้รับเกียรติจาก นายสนั่น พงษ์อักษร รองผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นประธานเปิดงานพร้อมได้นำผู้ร่วมงานปลูกไม้สักสายพันธุ์พระราชทานฯ จำนวนทั้งสิ้น 1,100 ต้น พื้นที่ 11 ไร่ งานสวนป่าสมเด็จพระ 1 ต.นาจารย์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์

อ.อ.ป. ปลูกป่าเพื่อประชาชน

กิจกรรมเพิ่มเติม ปี 2562

๑. โครงการพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับช้าง

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานโดยสถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ บริเวณอาคารกัลยาณิวัฒนาการุณย์ ซึ่งมีนักเรียน นิสิต นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไปให้ความสนใจในการเข้าชมในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๒,๑๙๔ คน

ภาพที่ ๔๓ ภายในพิพิธภัณฑ์ช้าง อาคารกัลยาณิวัฒนาการุณย์ สถาบันคชบาลแห่งชาติ ในพระอุปถัมภ์ฯ

ปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ.-อ.อ.ป. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. โครงการพฤษภานุรักษ์ มหะสิทธิ์ นวมินทรานุสร
 - บางพื้นที่ที่ดำเนินงานพบปัญหาหนอนผีเสื้อเจาะไม้สัก เข้าทำลายต้นมเหสักข์และสักสยามินทร์ ทำให้ลักษณะลำต้นและเนื้อไม้ไม่สวยงาม
 - พื้นที่ปลูกมเหสักข์-สักสยามินทร์ ในพื้นที่สถาบันคชบาลแห่งชาติในพระอุปถัมภ์ อยู่ในพื้นที่ปลูกไม้ผลและพืชอาหารช้างเดิม จึงปลูกแบบระบบวนเกษตรแบบผสมผสาน
 - สภาพพื้นที่บางแห่ง ไม่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของต้นมเหสักข์-สักสยามินทร์
 - บางพื้นที่ต้นมเหสักข์-สักสยามินทร์ ประสบปัญหายืนต้นตาย หรือการตายจากเรือนยอด เนื่องจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง
๒. โครงการปลูกพันธุ์ไม้ดอกสีม่วง เฉลิมพระเกียรติฯ
 - มีปลวกบริเวณลำต้นเสลา และได้ดำเนินการฉีดพ่นยากำจัดปลวกบริเวณโคนต้นเสลาแล้ว
๓. โครงการอนุรักษ์ไม้ดั้งเดิมหายากในพื้นที่สวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
 - การจัดหากล้าไม้ค่อนข้างยาก เนื่องจากกล้าไม้บางชนิด เพาะชำได้ยาก มีปริมาณน้อย ต้องจัดซื้อจากแหล่งเพาะกล้าไม้ต่างๆ
๔. การจัดการพันธุกรรมไม้สักสวนป่าเพื่อปลูกป่าเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
 - ห้องปฏิบัติการชำรูด ต้องดำเนินการปรับปรุง ทำให้การปฏิบัติการไม่ต่อเนื่อง
 - ผู้ปฏิบัติงานเข้ารับการฝึกอบรม เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการเก็บยอดและตาสักแม่ไม้ที่มีขนาดเหมาะสม ลักษณะที่ตีสมบูรณ์นำมาใช้ในการติดตามต้นตอพันธุ์และฟอกเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

ภาคผนวก

ตารางที่ ๖ รายชื่อพันธุ์ไม้ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมหายากในสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

ลำดับที่	ชื่อพันธุ์ไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์
๑	กระแจะ	<i>Hesperethusa crenulata</i> (Roxb.) M. Roem.
๒	กระโดน	<i>Careya sphaerica</i> Roxb.
๓	กระบก	<i>Irvingia malayana</i>
๔	กระเบา	<i>Hydnocarpus anthelminthicus</i> Pierre ex Laness.
๕	กระพี	<i>Dalbergia cultrata</i> Graham ex
๖	กระพีจีน	<i>Millettia brandisiana</i>
๗	กฤษณา	<i>Aquilaria crassna</i> Pierre ex Lecomte
๘	กว้าว	<i>Haldina cordifolia</i>
๙	ก่อ	<i>Castanopsis spp.</i>
๑๐	ก้านเกรรา	<i>Fagraea fragrans</i>
๑๑	กัลปพฤกษ์	<i>Cassia bakeriana</i>
๑๒	กาหลง	<i>Bauhinia acuminata</i> L.
๑๓	กาฬพฤกษ์	<i>Cassia grandis</i>
๑๔	เกด	<i>Manilkara hexandra</i>
๑๕	ขี้หนู	<i>Rothmannia wittii</i>
๑๖	ขี้เหล็กบ้าน	<i>Senna siamea</i> (Lam.) Irwin & Barneby
๑๗	เข็มป่า	<i>Pavetta indica</i> L.
๑๘	เคี่ยม	<i>Cotylelobium lanceolatum</i> Craib
๑๙	แคบ้าน	<i>Sesbania grandiflora</i> (L.) Poiret
๒๐	แคป่า	<i>Dolichandrone spathacea</i>
๒๑	แคหางค่าง	<i>Fernandoa adenophylla</i> (Wall. ex G.Don)
๒๒	จิวป่า	<i>Bombax anceps</i> Pierre.
๒๓	จำปา	<i>Magnolia champaca</i> (L.) Baill. ex Pierre
๒๔	จำปาหลวง	<i>Magnolia utilis</i> (Dandy)V.S. Kumar
๒๕	ชงโค	<i>Bauhinia purpurea</i> L.
๒๖	ชะมวง	<i>Garcinia cowa</i> Roxb. ex Choisy
๒๗	ชันภู	<i>Hopea recopei</i> Pierre ex Laness.
๒๘	ขำมะเลียง	<i>Lepisanthes fruticosa</i> (Roxb.) Leenh.
๒๙	ชิงชัน	<i>Dalbergia oliveri</i> Gamble ex Prain
๓๐	ขุมแพริก	<i>Heritiera javanica</i> Kosterm
๓๑	แดง	<i>Xylia xylocarpa</i>
๓๒	ตะขบป่า	<i>Flacourtia indica</i> (Burm.f.) Merr.
๓๓	ตะคร้อ	<i>Schleichera oleosa</i> (Lour.) Merr.
๓๔	ตะคร้า	<i>Garuga pinnata</i> Roxb.

ตารางที่ ๖ รายชื่อพันธุ์ไม้ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมหายากในสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อพันธุ์ไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์
๓๕	ตะเคียนทอง	<i>Hopea odorata</i>
๓๖	ตะเคียนหิน	<i>Hopea ferrea</i>
๓๗	ตะแบก	<i>Lagerstroemia floribunda</i> Jack
๓๘	ตะแบกเลือด	<i>Tennimalia corticosa</i>
๓๙	ติ้ว	<i>Cratoxylum formosum</i>
๔๐	ต้อมเต็น	<i>Duabanga grandiflora</i> Walp.
๔๑	ตุมกา	<i>Strychnosnux-blanda</i> A.W.Hill
๔๒	เต็ง	<i>Shorea roxburghii</i>
๔๓	เต็งตานี	<i>Shorea guiso</i> (Blanco) Blume
๔๔	แต้ว	<i>Cratoxylum maingayi</i> Dyer
๔๕	ทองอุไร	<i>Tecoma stans</i> (L.) Juss. ex Kunth
๔๖	ไทร	<i>Ficus benjamina</i>
๔๗	นนทรี	<i>Peltophorum pterocarpum</i> (DC.) K. Heyne
๔๘	บุนนาค	<i>Mesua ferrea</i> L.
๔๙	ประดู่กิ่งอ่อน	<i>Pterocarpus indicus</i>
๕๐	ประดู่แดง	<i>Phyllocarpus septentrionalis</i> Donn. Smith
๕๑	ประดู่ป่า	<i>Pterocarpus macrocarpus</i>
๕๒	ปีป	<i>Millingtonia hortensis</i> L.f.
๕๓	ปีปทอง	<i>Radermachera ignea</i> (Kurz) Steenis
๕๔	เปล้า	<i>Croton oblongifolius</i> Roxb.
๕๕	เปล้าใหญ่	<i>Croton oblongifolius</i>
๕๖	ผักหวานป่า	<i>Melientha suavis</i>
๕๗	ไผ่	<i>Bambusa</i> sp.
๕๘	ไผ่ข้าวหลาม	<i>Cephalostachyum pergracile</i>
๕๙	ไผ่ซาง	<i>Dendrocalamus strictus</i>
๖๐	ไผ่ป่า	<i>Bambusa Bambos</i>
๖๑	ไผ่รวก	<i>Thyrsostachys siamensis</i>
๖๒	ไผ่หก	<i>Dendrocalamus hamiltonii</i>
๖๓	ฝ้ายคำ	<i>Cochlospermum regium</i>
๖๔	พญาเสือโคล่ง	<i>Prunus cerasoides</i>
๖๕	พรวด	<i>Rhodomyrtus tomentosa</i> (Alt.) Hassk.
๖๖	พระเจ้าห้าพระองค์	<i>Dracontomelon dao</i> (Blanco) Merr.& Rolfe.
๖๗	พฤษภ	<i>Albizia lebbeck</i>
๖๘	พะยอม	<i>Shorea roxburghii</i> G.Don

ตารางที่ ๖ รายชื่อพันธุ์ไม้ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมหายากในสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อพันธุ์ไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์
๖๙	พะยุง	<i>Dalbergia cochinchinensis</i> Pierre
๗๐	พะวา	<i>Garcinia celebica</i> L.
๗๑	พันจำ	<i>Vatica odorata</i> (Griff.) Symington
๗๒	พิกุล	<i>Mimusops elengi</i>
๗๓	พิลังกาสา	<i>Ardisia polycephala</i>
๗๔	เพกา	<i>Oroxylum indicum</i> (L.) Benth. ex Kurz
๗๕	มะกล่ำต้น	<i>Adenantha pavonina</i> L.
๗๖	มะกอก	<i>Spondias mombin</i>
๗๗	มะกอกเกลื้อน	<i>Canarium subulatum</i>
๗๘	มะกอกน้ำ	<i>Elaeocarpus hygrophilus</i>
๗๙	มะกอกป่า	<i>Spondias pinnata</i>
๘๐	มะเกลือ	<i>Diospyros mollis</i> Griff.
๘๑	มะขวิด	<i>Limonia acidissima</i> L.
๘๒	มะขามเทศ	<i>Pithecellobium dulce</i>
๘๓	มะขามป้อม	<i>Phyllanthus emblica</i>
๘๔	มะขาม	<i>Tamarindus indica</i> Linn.
๘๕	มะค่าแต้	<i>Sindora siamensis</i>
๘๖	มะค่าโมง	<i>Azelia xylocarpa</i> (Kurz) Craib. T
๘๗	มะปราง	<i>Bouea macrophylla</i>
๘๘	มะไฟ	<i>Baccaurea ramiflora</i>
๘๙	มะม่วงป่า	<i>Mangifera caloneura</i> Kurz.
๙๐	มะหาด	<i>Artocarpus lacucha</i> Buch.-Ham.
๙๑	โมก	<i>Wrightia religiosa</i>
๙๒	โมกมัน	<i>Wrightia arborea</i>
๙๓	ยมหอม	<i>Toona ciliata</i> M. Roem.
๙๔	ยมหีน	<i>Chukrasia velutina</i>
๙๕	ยอป่า	<i>Morinda coreia</i>
๙๖	ยางน่อง	<i>Antiaris toxicaria</i> Lesch.
๙๗	ยางนา	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb. ex G. Don
๙๘	รกฟ้า	<i>Terminalia alata</i>
๙๙	รัง	<i>Shorea siamensis</i>
๑๐๐	ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i>
๑๐๑	ส้มกบ	<i>Oxalis corniculata</i>
๑๐๒	สมอไทย	<i>Terminalia chebula</i> Retz.

ตารางที่ ๖ รายชื่อพันธุ์ไม้ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดั้งเดิมหายากในสวนป่าองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อพันธุ์ไม้	ชื่อวิทยาศาสตร์
๑๐๓	สมอพิเภก	<i>Terminalia bellirica</i>
๑๐๔	สะเดา	<i>Azadirachta indica</i>
๑๐๕	สะตอ	<i>Parkia speciosa</i>
๑๐๖	สัก	<i>Tectona grandis</i> L.f.
๑๐๗	สี้าน	<i>Dillenia obovata</i> (Blume) Hoogland
๑๐๘	สารภีบ้าน	<i>Mammea siamensis</i> T. Anders.
๑๐๙	สำโรง	<i>Sterculia foetida</i>
๑๑๐	สีเสียด	<i>Acacia catechu</i> (L.F.) Willd.
๑๑๑	เสลา	<i>Lagerstroemia loudoni</i> Teijsm. & Binn.
๑๑๒	เสี้ยวป่า	<i>Bauhinia saccocalyx</i> Pierre
๑๑๓	แสมสาร	<i>Senna garrettiana</i>
๑๑๔	แสมลงใจ	<i>Strychnos nux-vomica</i> L.
๑๑๕	โสกเหลือง	<i>Saraca thaipingensis</i> Cantley ex Prain
๑๑๖	หนวดปลาหมึก	<i>Schefflera actinophylla</i> (Eudl.) Harms
๑๑๗	หมีเหม็น	<i>Litsea glutinosa</i>
๑๑๘	หว่า	<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels.
๑๑๙	หว่าขี้นก	<i>Syzygium ripicola</i> (Craib) Merr. & L.M.Perry
๑๒๐	หวาย	<i>Calamus caesius</i> Blume
๑๒๑	หว่าส้ม	<i>Cleistocalyx operculatus</i> (Roxb.)
๑๒๒	หางนกยูงฝรั่ง	<i>Delonix regia</i> (Bojer) Raf.
๑๒๓	อะราง	<i>Peltophorum dasyrhachis</i>
๑๒๔	อินทนิลน้ำ	<i>Lagerstroemia speciosa</i> (L.) Pers.
๑๒๕	อุโลก	<i>Hymenodictyon orixense</i> (Roxb.) Mabb.